

Francè Bevk:

Medvedek Capljač.

Zgodba za najmlajše.

Ilustriral Fr. Košir.

7.

Kako je človek ulovil medveda? Kam ga pelje? Zakaj ga vodi po svetu? Taka in podobna vprašanja so šla medvedku po glavi. Kdo bi mu to obrazložil?

Vprašati bi moral očeta.

Toda bal se je povedati, da je bil pri kolovozu. Gotovo bo tepen zaradi neposlušnosti. S tem ni spravil v nevarnost le sebe, ampak tudi sestrico. A prav tako velika kot strah je bila tudi radovednost. Vso pot se ni mogel odločiti, kaj naj naredi. Če bi imel suknjič in na njem gumbe, bi bilo to igrača. Štel bi gumbe in ugibal: povem — ne povem — povem... Pa ni imel suknjiča ne gumbov.

Izdala ga je Cmokačka. Bila je še vsa iz sebe.

»Človek... človek...« je ponavljala.

»Kakšen človek?« je vprašal oče in ostró premeril Capljača. »Kje pa sta bila?«

Capljač je poškilil, kam naj se zateče, ako bi mu pretila zaušnica.

»Tam doli, videla sva človeka«, je hitel praviti v eni sapi, »in tudi medveda, človek ga je vodil na verigi, bič je imel v rokah...«

Godrnjavs je bil že dvignil šapo. Za čudo, Capljač ni dobil zaušnice. Ko je oče slišal o medvedu, se je premislil in ga ni udaril. Pogledal je Momljačko, nato zopet Capljača.

»Kje sta videla medveda?«

»Tam doli...«

»Kje tam doli?«

»Pri kolovozu... kjer sva zadnjič videla človeka s pihalnikom...«

Oče in mati sta se pomenljivo spogledala. Nato je Godrnjavs začel hoditi po brlogu.

»To je Podplatar,« je dejal. »On, nihče drugi.«

»Taka nesrečal« je vzdihnila medvedka.

»Nesreča in sramota!« je udaril medved s šako ob zemljo.

Nato sta dolgo molčala. V brlogu je bilo vse tiho. Šapar in Švedrač sta debelo gledala. Od vsega nista nič razumela. Tudi Capljač ni razumel vsega. Zakaj sta oče in mati tako razburjena in žalostna? In zakaj imenujeta to — nesreča in sramota? Njegova radovednost ni bila nasičena. Mučila ga je huje kot prej. Dolgo si ni upal spregovoriti.

»Ali poznate tistega medveda?« je vprašal nazadnje.

Oče mu dolgo ni odgovoril.

»Kaj bi ga ne poznal!« je slednjič žalostno vzdihnil. »Moj brat je. Tvoj stric.«

»O! Stric?«

Capljač je od golega veselja poskakoval le po treh šapah.

»Stric, stric!« sta vzklikala tudi Šapar in Švedrač.

Medvediči še nikoli niso slišali, da imajo strica. Oče in mati ga nista omenjala.

»Da, stric,« je pripovedovala mati. »Ko je bil še čisto majhen, ni ubogal matere in je šel daleč od doma. Našel ga je človek in ga odnesel. Prav tako bo odnesel tudi tebe in Cmokačko, če bosta hodila tako daleč od brloga.«

»Pa zakaj ga človek vodi na verigi?«

»Zakaj neki! Zato, da pleše ljudem v zabavo.«

Capljač še vedno ni vsega razumel. Vsega sploh ni bilo mogoče razumeti. Najbolj se je začudil temu, da stric pleše. Tudi sam je včasih poizkusil zaplesati. Toda vselej se mu je zavrtilo v glavi. Oče in mati nikoli nista plesala. Da pleše stric, se mu je zdelo zelo zabavno.

»Stric pleše, stric pleše!« je poskakoval.

»Stric pleše!« sta vpila Šapar in Švedrač.

Tudi Cmokačka je silila od matere. Poskakovala je tudi ona.

»Glej jih!« je rekla Momljačka možu. »Zdaj se tega še veselijo.«

»Tiho!« je zarenčal Godrnjavs.

Toda Capljač ni odnehal.

»Kako pleše?« je vprašal.

»Na dveh nogah. Človek pa mu piska na dudo.«

Po dveh nogah? Začudenje je bilo še večje. Capljač je poizkusil hoditi po dveh nogah, to že. A da bi plesal po dveh šapah — to je že velika umetnost.

»Kaj pa je to — dudo?«

»Tisti mešič, ki ga človek nosi pod pázduho. Zdaj pa mir! Ali ni rekel oče, da tiho?«

Da, saj Capljač je bil že tiho. Držal je zaprt gobček in je po strani obračal glavo. Videl in slišal je toliko novih stvari, in vse je bilo treba razmisлити.

Mislil si je, kako človek piska na dudo. In kako stric Podplatar pleše na dveh nogah. Kadar pleše tak starec, mora biti zelo zabavno. Ako bi ga videl, bi se gotovo smejal. Morda se smeje tudi stric in je vesel. Kako bi mogel drugače plesati? Le oče in mati tega očitno ne razumeta.

»Nisem verjel, da je še živ,« je spregovoril Godrnjavs.

Ves čas je mislil le na brata.

Momljačka nobene ni rekla. Imela je solze v očeh. Potrta je gledala v tla. Capljač bi hotel videti, kako stric pleše.

»Ali smem iti gledat?« je zaprosil.

»Kaj — gledat?« ga je vprašal oče.

»Strica, kako pleše.«

»Jej, jej, kaj mu ne šine v glavo!« je zajavkala mati. »Kar vénomer sili v nesrečo. Nič dobrega ne bo iz tega. Nikamor ne pojdeš, da se ti kaj ne pripeti!«

»Pojdem, pojdem!« je medvedek copotal z nogami.

»Nikamor, dokler živiš v mojem brlogu!« je zarohnel oče. »Niti sam, niti s Cmokačko. Bodi poslušen, ali pa po svetu! Zdaj pa tiho!«

Capljač je molčal. Le zato, ker se je bal očetove šake. Toda še vedno je mislil na strica, ki pleše.

(Dalje.)

Mirko Kunčič:

Jankov dirndaj.

»Oh, ta naša Ančka!
Vedno samo spančka...«

Janko se huduje.

Grozno mu je dolg čas.

Rad bi se igral

z Ančko »pustni bal«:

v maškaro oblečen

rajal z njo ves srečen

bi po sobi, hopla, hopla! —

dokler ne bi vsa zasopla

obležala tam na tleh

in razpčila se v smeh.

Oh, ta naša Ančka!

Vedno samo spančka...

Čakaj! misli Janko si
in jo brž iz sanj zbudi.

Sestrica zajoče,

mama priropoče —

zdaj namesto z Anko

naš vihravi Janko

pustni ima dirndaj —

s šibo tanko.

Danilo Gorinšek:

Po zimi.

Pusta polja so zaspana,
tu pa tam le lačna prana
zaprešči: kra-kra...

Kamor gledaš — vse je belo,
še nebo je osivelo —
polno je snega...

Nam pa to je prav vseeno:

mladi nosimo zeleno

Vesno sred srca...